

WADDENBUURT COMMONS

Waardeer Gebruik Versterk

AP+E

dmau^{studio}

 waag
technology & society

Samenvatting

WADDENBUURT COMMONS **Waardeer Gebruik Versterk**

Met 'Waddenbuurt Commons' presenteren wij een visie voor het versterken van de Waddenbuurt en een strategie voor de toekomst van Schalkwijk. De hoofdvraag voor ons tijdens dit project was: hoe verbeteren we een buurt waar de helft van de gebouwen op de slooplijst staat?

We hebben deze vraag beantwoord door de dreiging van sloop om te zetten naar een kans voor de buurt, en hiermee nieuwe plekken te maken voor de buurt om te wonen, werken, leren en ontmoeten. Onder het motto 'waardeer, gebruik, versterk' verbeteren wij niet alleen het dagelijkse leven in de Waddenbuurt, maar creëren we ook een plek en infrastructuur waarmee de buurt in zichzelf kan investeren. Hiermee zorgen we ervoor dat Schalkwijk het kapitaal kweekt om een deels onzekere toekomst mee in te kunnen gaan.

Ons voorstel is gebaseerd op de principes van Permacultuur, dat vooral bekend is uit de ecologische, kleinschalige landbouw, maar ook zeer toepasbaar op sociale en urbane systemen. Tot de kernprincipes van Permacultuur behoren de observatie en het gebruik van bestaande kwalitatieve structuren: het kijkt naar en bouwt verder op de al aanwezige kwaliteit en waarde. Belangrijk is ook dat het zich richt op het opbouwen van sociaal en ecologisch kapitaal in plaats van het onttrekken van winst. Met dit project willen we laten zien dat stedelijke ontwikkeling gebaseerd moet zijn op het verbeteren van de kwaliteit van het leven in de buurt – in breedste zin van het woord – en juist niet alleen gebaseerd moet zijn op het verbeteren van financiële en economische waarden.

De typische duiding van de problematiek van (een wijk als) Schalkwijk is dat de woonkwaliteit en publieke ruimte beperkt zijn en dat de samenstelling van de wijk een hindernis is om snel voor verbetering te zorgen. Door middel van onze observaties, gesprekken met bewoners, instanties en onze online enquête komen we ook andere verhalen tegen en zien we juist ook veel waarde en kansen in Schalkwijk en de Waddenbuurt: een plek waar mensen trots op zijn en zich thuis voelen. Ook zijn wij onder de indruk van het potentieel en energie van alle initiatieven en mensen die zich voor de buurt inzetten. Het is voor ons duidelijk dat het juist inzetten van deze energie de sleutel tot een succesvolle ontwikkeling van de Waddenbuurt en Schalkwijk zou worden. Hieruit hebben we een zestal strategieën gestedilleerd voor onze benadering van de Waddenbuurt:

#1

Verbind de kracht van de groene zoom met de wijk.

#2

Creëer veilige plekken voor sport, spel en ontmoeting voor alle leeftijden. Als onderdeel hiervan zien we ook het creëren van plekken in de buurt waar de vele waardevolle buurtinitiatieven en organisaties zich kunnen manifesteren.

#3

Gebruik de ruimte in de naoorlogse stedenbouwkundige structuur – wij zien dit als een raamwerk voor een aanpasbaar plan met flexibele bouwvelden.

#4

Behoud en creëer nieuwe waarde door innovatief om te gaan met bestaande gebouwen.

#5

Creëer plekken in de buurt waar het (verborgen) ondernemerschap kan floreren.

#6

Versterk diversiteit in de buurt door het introduceren van nieuwe vormen van wonen, ontwikkeling en bezit.

Ons plan voor de Waddenbuurt creëert een groene en klimaat-adaptieve publieke ruimte die de buurt met de rest van Schalkwijk en het omliggend groen verbindt. Deze “groene corridor” is ingericht voor voetgangers, fietsers en recreanten en dringt de aanwezigheid van auto’s terug tot een minimum. Zo ontstaat er ruimte voor bewoners om hun activiteiten te ontplooiën en komen er plekken voor sport en spel waar kinderen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten.

Ook op de schaal van de stedenbouwkundige structuur nemen wij de waarde van het bestaande als uitgangspunt. Zo gebruiken we de ruimte en herhaling van de naoorlogse opzet om een aanpasbaar ontwikkelmodel met flexibele bouwvelden te formuleren. Zo’n model kan beantwoorden aan de nu nog onbekende eisen en wensen van de toekomst. Op het niveau van de gebouwen herkennen we ook een bestaande waarde die wij als uitgangspunt voor onze strategie nemen. Wij stellen voor om de huidige sociale woningbouw blokken, die nu nog op de slooplijst staan, zoveel mogelijk te behouden en op te waarderen. Door selectieve (gedeeltelijke) sloop worden een aantal knelpunten opgelost in de publieke ruimte. Door renovatie van hun woningen krijgen bewoners meer buitenruimte, overdekte gezamenlijke ruimte, en komen er woningen en bedrijfsruimten in de nu nog inactieve plinten.

Hiermee ontstaan er nieuwe mogelijkheden voor ontmoeting en is er ruimte voor het (verborgen) lokale ondernemerschap om te floreren.

Verder stellen wij voor de diversiteit van de wijk te versterken door nieuwe vormen van wonen en eigenaarschap te introduceren in de nieuw te bouwen woningen in de wijk.

Midden in de Waddenbuurt creëren we een ontmoetingsplek op schaal van de buurt: een multifunctioneel plein met een aantal belangrijke voorzieningen voor de buurt en wijk. Het ontwerp van het plein maakt dankbaar gebruik van de aanwezigheid van de Waddenschool, die momenteel een sociaal en maatschappelijk baken van de wijk vormt. We betrekken het aangrenzende gebied bij de

Waddenschool en breiden het programma uit met sport, spel, ontmoeting en ondernemerschap.

In een van de hergebruikte flats aan deze ontmoetingsplek ontwerpen wij het Commons College: een buurthub met een breed educatief programma waarin persoonlijke ontwikkeling en samenwerken centraal staan. Het Commons College is een plek waar wordt geoefend met praktijken die de toekomst van Schalkwijk gaan bepalen. De organisatie van het Commons College is gebaseerd op drie principes: gedeeld eigenaarschap, wederkerigheid en actieve deelname. De kracht van deze organisatie vorm is dat het de bewoners ondersteunt en stimuleert om een actieve rol in te nemen in hun eigen buurt. Het Commons College is een plek en infrastructuur waarmee de buurt in zichzelf kan investeren. Hiermee zorgen we ervoor dat Schalkwijk het kapitaal kweekt om een deels onzekere toekomst mee in te kunnen gaan.